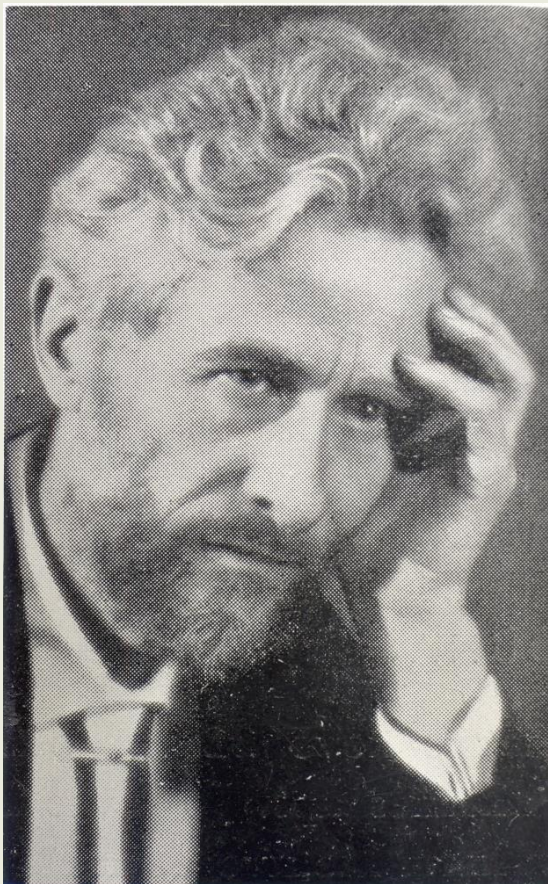




Spindulys esmi šviesos begalinės

Vilhelmas Storosta-Vydūnas
(1868-1953)

Virginija Veiverienė,
Bibliotekininkystės ir kraštotyros skyrius

Biografija (1)

VYDŪNAS (tikr. Vilhelmas Storosta) gimė 1868 III 22 Jonaičiuose (Šilutės r.), mirė 1953 II 20 Detmolde (Vokietija), 1991 perlaidotas Bitėnuose (Šilutės r.); filosofas, rašytojas, kultūros veikėjas. 1888 baigė Ragainės mokytojų seminariją. 1888 - 92 mokytojavo Kintuose (Šilutės r.), 1892-1912 - Tilžėje. 1896 - 98 Greifswaldo, 1899 Halės, 1900 - 02 Leipcigo, 1913 -19 Berlyno universitetuose studijavo filosofiją, sociologiją, religiją, literatūros bei meno istoriją, anglų, prancūzų, sanskrito kalbas. 1902 Tilžėje įsteigė Vokietijos teosofų draugijos skyrių, veikusį iki 1935, visą laiką jam vadovavo. 1918 dėstė lietuvių kalbos ir kultūros pagrindus Rytų seminare prie Berlyno universiteto, 1919 Tilžės realinėje gimnazijoje - lietuvių kalbą suaugusiems, 1920-23 Telšių gimnazijoje - literatūrą, 1926 - 27 Klaipėdos muzikos mokykloje - kultūros istoriją. 1895 įkūrė Tilžės lietuvių giedotojų draugiją ir jai 40 m. vadovavo. Tilžėje bei daugelyje kitų Rytų Prūsijos vietų rengė lietuviškus vaidinimus, koncertus ir dainų šventes. Buvo veiklus kitų Rytų Prūsijos lietuvių ir Klaipėdos krašto draugijų bei organizacijų narys, 1931 įkurtos Prūsų lietuvių draugijų tarybos pirmininkas. Nuo 1907 dalyvavo lietuvių mokslo draugijos veikloje. Leido paties ištisai prirašomus žurnalus *Šaltinis* (1905 - 09), *Jaunimas* (1911 - 14), *Naujovė* (1915), *Darbymetis* (1921 - 25). Bendradarbiavo kitoje Rytų Prūsijos lietuvių ir Lietuvos periodinėje spaudoje. Nuo 1925 PEN klubo, nuo 1935 Lietuvių rašytojų draugijos garbės narys. Hitlerio laikais kalintas. 1944 su Tilžės gyventojais evakuotas Vokietijos gilumon. Nuo 1946 gyveno Detmolde. Įsijungė į kultūrinę evakuotų Rytų Prūsijos lietuvių bei Lietuvos pabėgėlių veiklą, bendradarbiavo jų spaudoje.

Biografija (2)

Literatūrinį Vydūno palikimą sudaro daugiau kaip 60 knygų - įvairaus žanro pjesės, libretai, apysakos, filosofijos bei istoriosofijos traktatai, dainų rinkiniai, lietuvių kalbos vadovėliai, lietuvių - vokiečių kalbų žodynas, studija apie K. Donelaitį, atsiminimai. Didelę įvairiopos kūrybos dalį sudaro publikacijos periodikoje. Darbų iš filosofijos žuvo per Antrąjį pasaulinį karą, nežinomas 11 nespausdintų pjesių rankraščių likimas. Pirmuosius eilėraščius, publicistinius rašinius Vydūnas paskelbė 1894 *Naujoje lietuviškoje ceitungoje*. Pirmasis stambesnis kūrinys - dramatinė pasaka *Pasiilgimas veldėtojo* (pastatytas 1899 Tilžėje, išleistas 1938), pirmoji paskelbta knyga - populiari Lietuvos istorija *Senutė* (1904). Daugumą savo dramų pastatė pats su Tilžės lietuvių giedotojų draugija, statyta jų profesionaliuose Lietuvos teatruose (*Mūsų laimėjimas*, 1919; *Žvaigždžių takai*, 1923; 1997; *Vaidilutė*, 1928; *Vėtra*, 1938; *Pasaulio gaisras*, 1979; *Pasveikimas*, 1986; *Sigutė*, 1990). Vydūnas išvertė į lietuvių kalbą A. Tenisono, Goethės, I. Kanto, F. Nietzsche, R. Tagorės kūrinių, filosofinę poemą iš indų epo *Mahabharatą* (*Bhagavadgytą*, 1947). Jo veikalų yra versta į lenkų (dramos *Probočių šešėliai*, 1920; *Žvaigždžių takai*, 1922; *Jūrų varpai*, 1922; filosofinis traktatas *Mūsų uždavinys*, 1921), rusų, prancūzų kalbas.

Naudota literatūra: Mažosios Lietuvos enciklopedija. Vilnius, 2009, t. 4.

Struktūra

- Vydūno biografijos pēdsakais: Šilutės kraštas
- Vydūno biografijos pēdsakais: Tilžė
- Vydūnas – kultūros veikėjas, švietėjas
- Kūryba: filosofija, religija
- Kūryba: kalbos mokslas, grožinė literatūra
- Vydūno atminimo ženklai Šilutės krašte



Buvusi Storostų sodyba Mažiuose, kur galėjo gimti Vydūnas



Vydūno tėvai ir seserys



Senosios Mažių kaimo kapinės, kuriose palaidoti Vydūno protėviai



**Buvusi Kintų triklasė pradinė mokykla,
kurioje 1888-1892 m. gyveno ir mokytojavo Vydūnas**



**Kintų buvusi evangelikų liuteronų bažnyčia,
kurią lankydavo Vydūnas ir kurioje susituokė su Klara Fiulhazė**



Tilžē. Šiame name 1933-1944 m. gyveno Vydūnas



Vydūnas su žmona Klara Fiulhazē. Tilžē



Vydūnas su seserimi Marija



Vydūnas skambina savo pamēgtajā arfā



Vydūnas savo namuose Tilžēje. Apie 1928 m.



Vydūnas Kauno čiuožykloje. 1931 m.



Vydūnas savo darbo kabinetē. Tilžē, 1934 m.



Buvēs Tilžēs kalējimas, kuriame 1938 m. kalējo Vydūnas



Vasaros mokytojų kursų klausytojai.
Palanga, Birutės kalnas. 1923 m.



Tilžės lietuvių giedotojų draugija



Vydūnas su Tilžės lietuvių giedotojų draugija plaukia garlaiviu. Apie 1925 m.



Vydūnas pas Vaižgantą, suteikus jam Vytauto Didžiojo universitete filosofijos garbės daktaro laipsnį. 1928 m.



Vydūnas su Rytrprūsių lietuviais.
1929 m. Antra iš kairės sėdi Ieva Simonaitytė



Vydūnas ant Rambyno kalno diriguoja chorui. 1929 m.



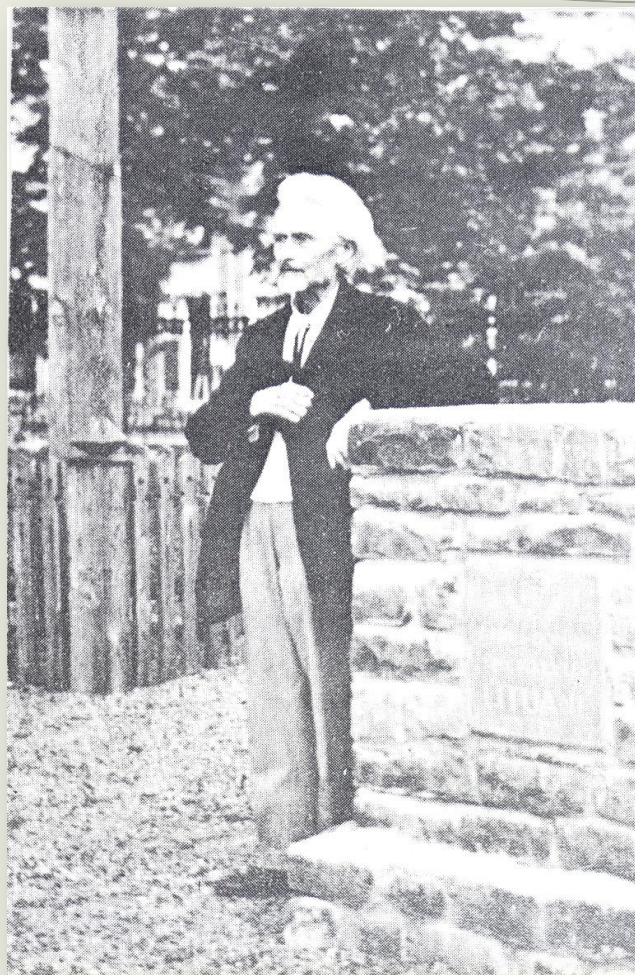
Vydūnas su Mažosios Lietuvos lietuvių jaunimo draugijų sąjungos „Santara“ vadovais. Klaipėda, 1930 m.



Vydūnas Joninių šventėje Juodkrantėje. 1930 m.



Vydūnas ir Lietuvos Respublikos prezidentas Antanas Smetona pirmojoje Lietuvos moterų menininkų parodoje. Kaunas, 1937 m.



**Vydūnas lietuvių rašytojų suvažiavime.
Vokietija, Augsburgas, 1947 m.**

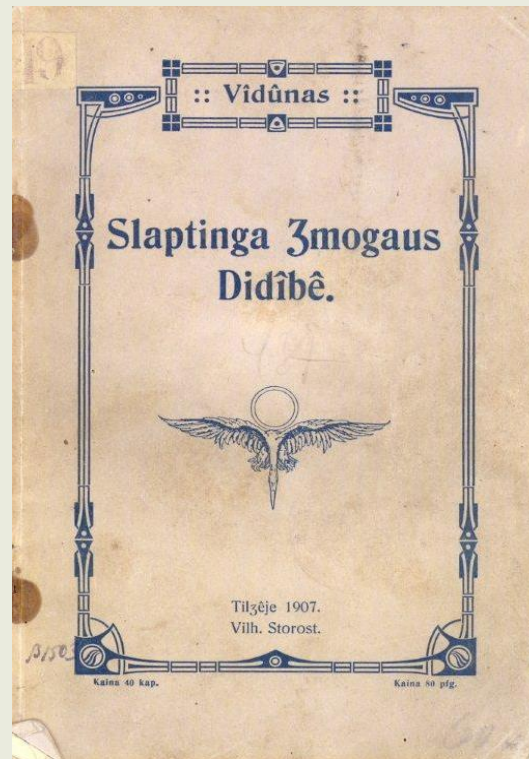


Vydūnas tarp lietuvių išeivių Detmolde. Apie 1950 m.

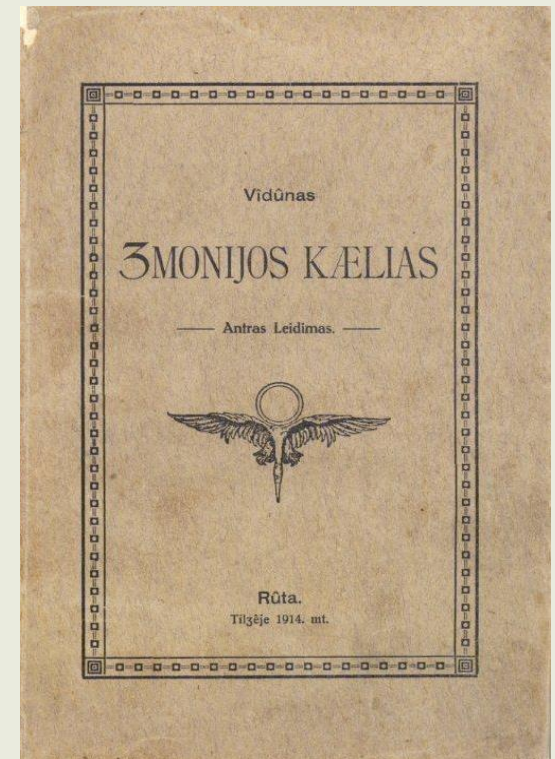
Kūryba: filosofija, religija



Vîdûnas. Mirtis ir kas toliau.
Tilžėje: Vilh. Storost, 1907.
64 p.

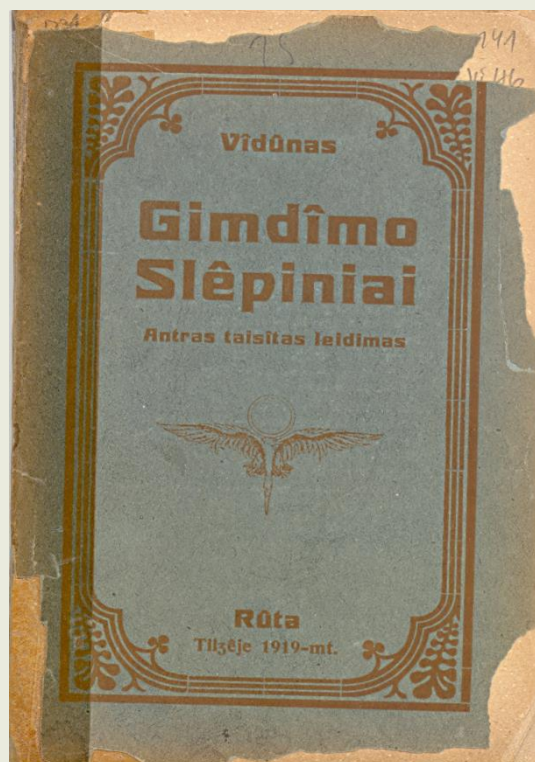


Vîdûnas. Slaptinga žmogaus
didybė. Tilžėje: Vilh. Storost,
1907. 64 p.

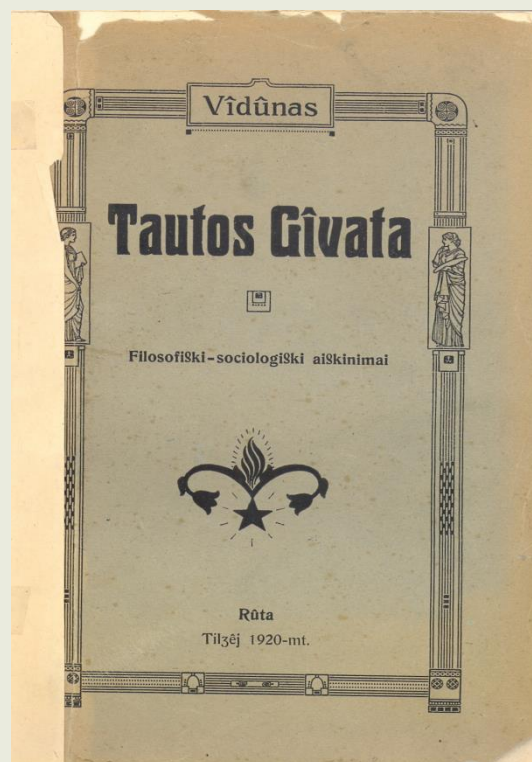


Vîdûnas. Žmonijos kelias.
Tilžėje : Rûta, 1914. 52 p.

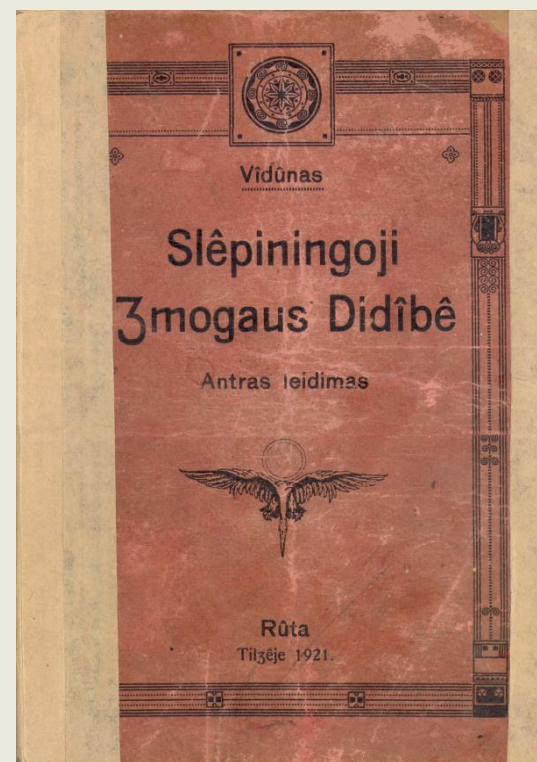
Kūryba: filosofija, religija



Vidūnas. Gimdīmo slēpiniai
: antras taisītas leidimas.
Tilžēje : Rūta, 1919. 104 p.

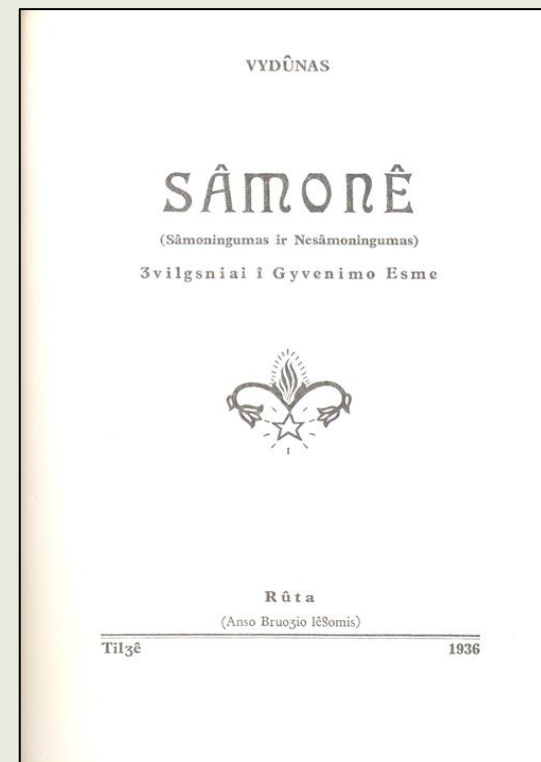
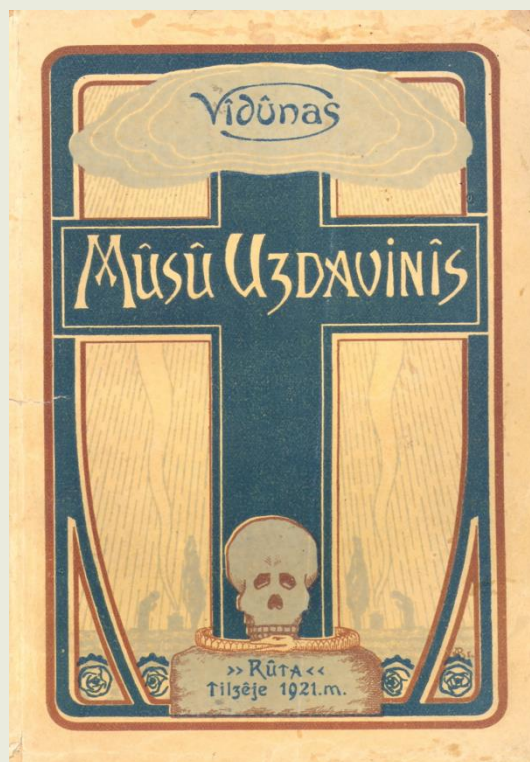
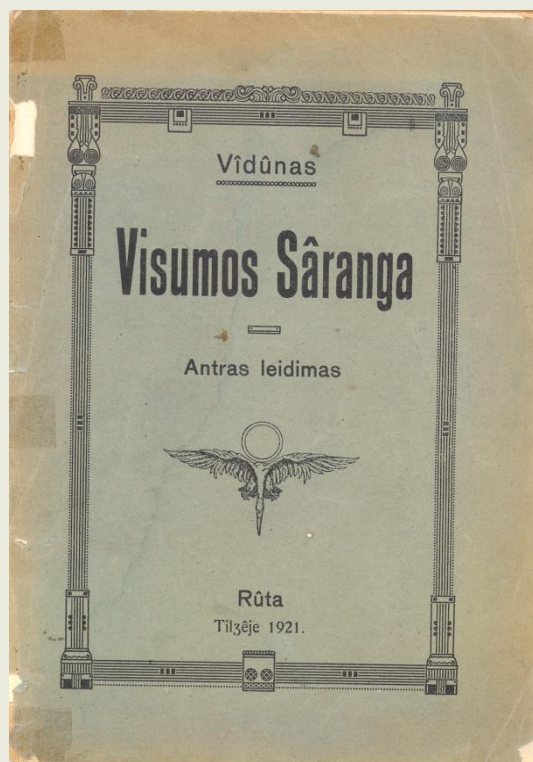


Vidūnas. Tautos gīvata :
filosofiški-sociologiški
aiškinimai. Tilžēj : Rūta,
1920. 150 p.



Vidūnas. Slēpiningoji žmogaus
didībė. Tilžėje : Rūta, 1921. 62 p.

Kūryba: filosofija, religija

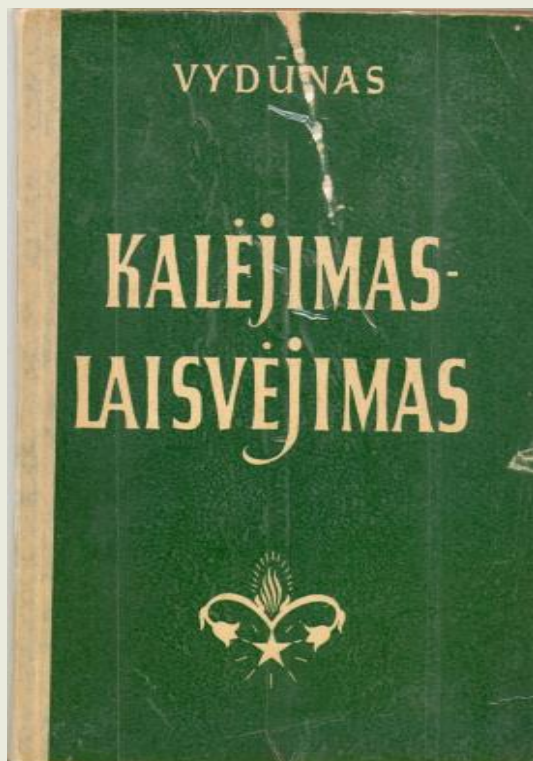


Vîdûnas. Visumos sâranga.
Tilžėje : Rûta, 1921. 31 p.

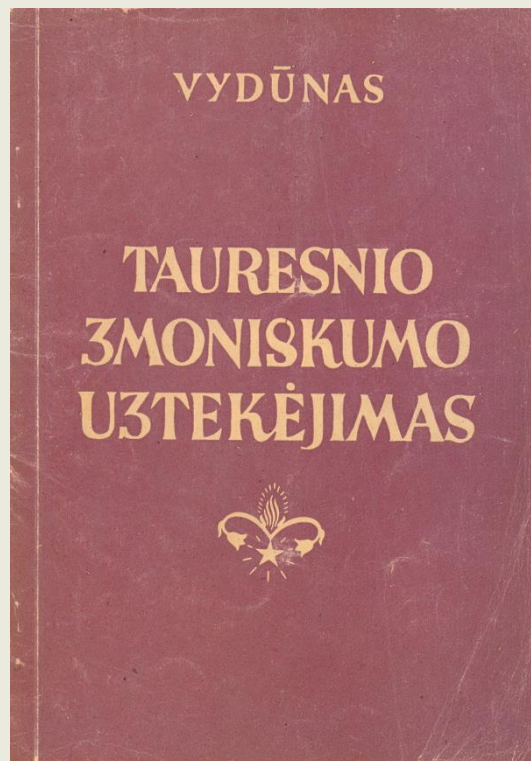
Vîdûnas. Mûsû uzdavînîs.
Tilžėje : Rûta, 1921. 188 p.

Vydûnas. Sâmonê. Tilžėje : Rûta,
1936. 199 p.

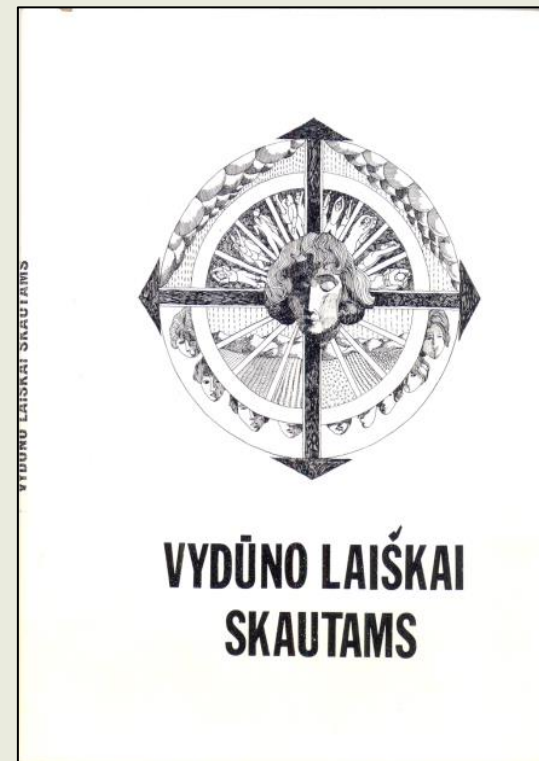
Kūryba: filosofija, religija



Vydūnas. Kalējimas – laisvējimas. Detmold, 1947. 72 p.

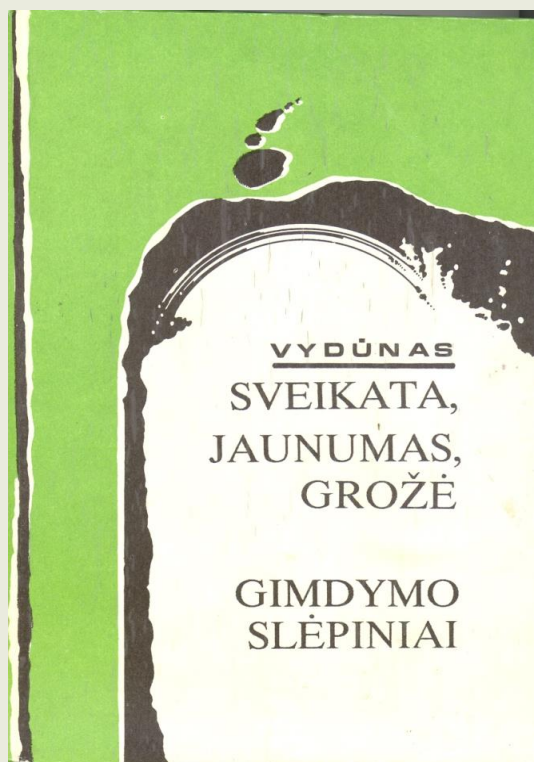


Vydūnas. Tauresnio žmoniskumo užtekėjimas. Detmold, 1948. 51 p.

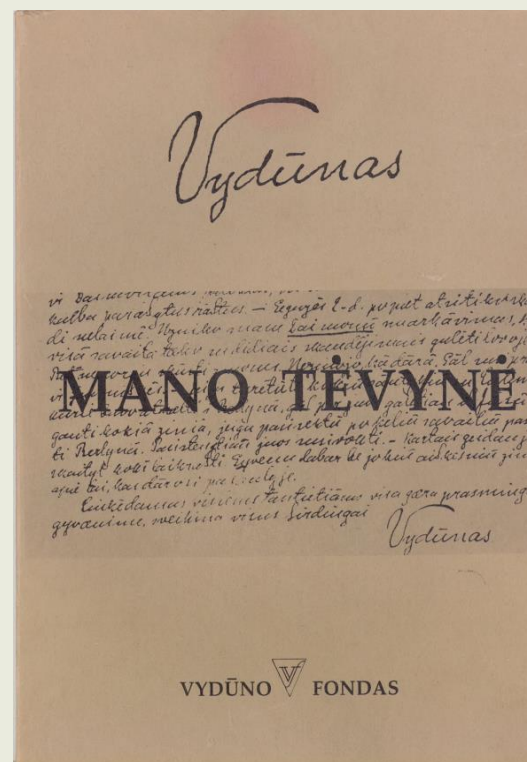


Vydūno laiškai skautams. Čikaga : Akademinės skautijos laidykla, 1978. 69 p.

Kūryba: filosofija, religija

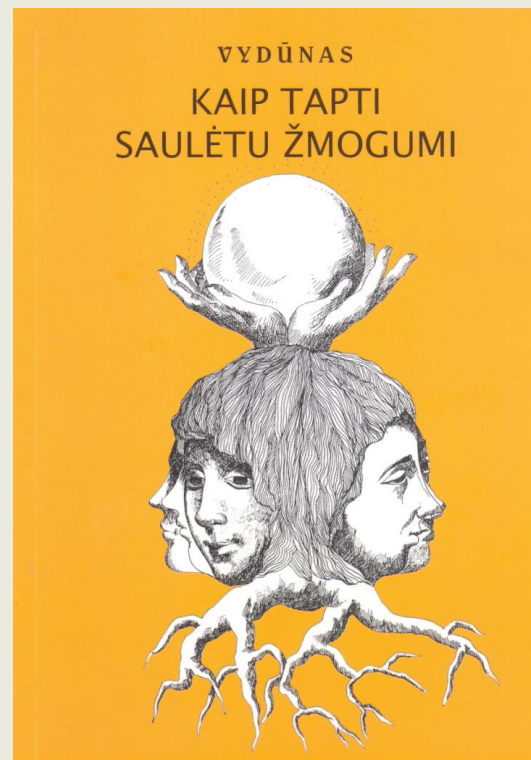
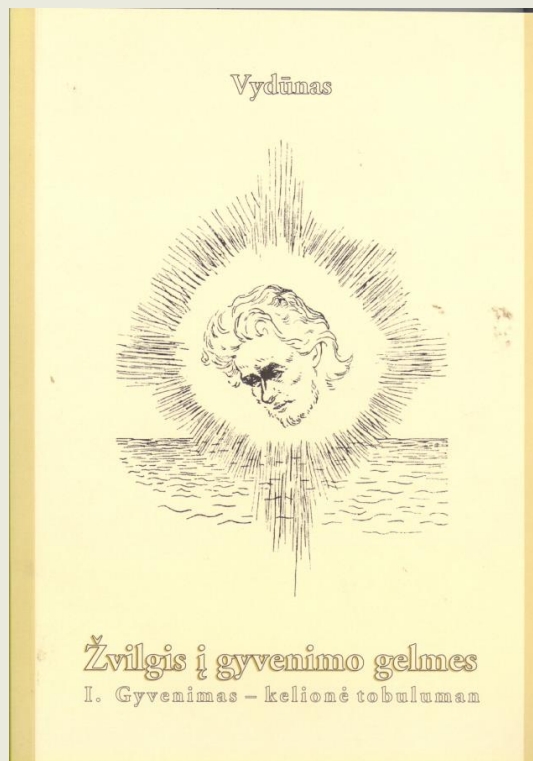


Vydūnas. Sveikata, jaunumas, grožė;
Gimdymo slėpiniai. Kaunas, 1991. 219 p.



Vydūnas. Mano tėvynė. Čikaga : Vydūno
fondas, 1993. 79 p.

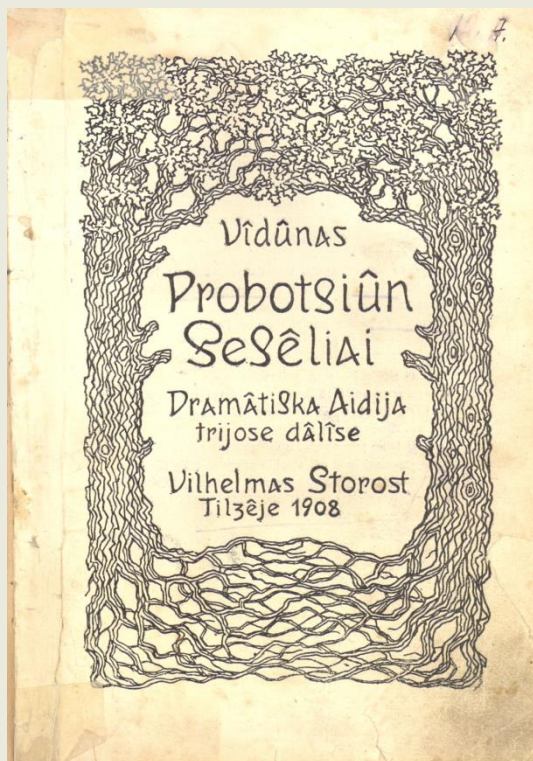
Kūryba: filosofija, religija



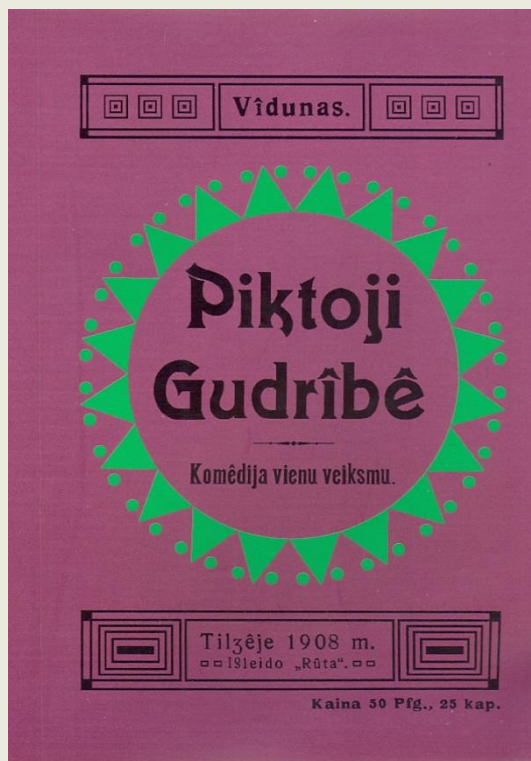
Vydūnas. Žvilgis į gyvenimo gelmes : gyvenimas-kelionė tobuluman. Klaipėda, 2006. 257 p.

Vydūnas. Kaip tapti saulėtu žmogumi. Klaipėda : Eglė, 2009. 63 p.

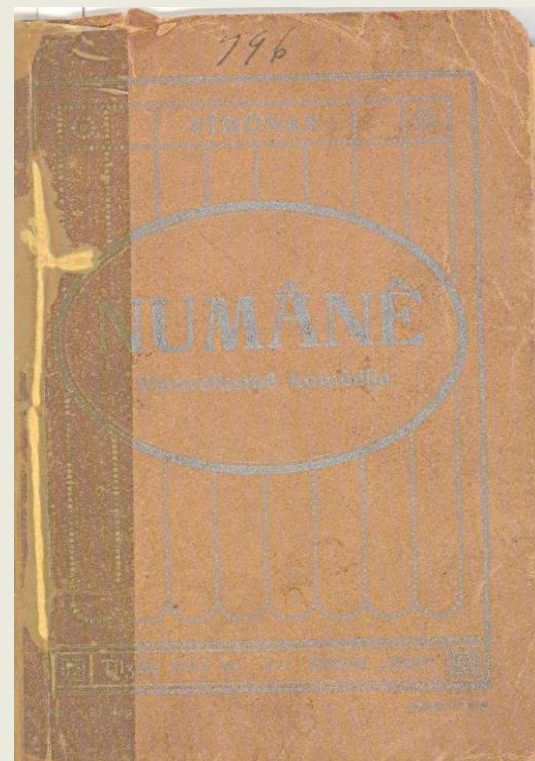
Kūryba: kalbos mokslas, grožinē literatūra



Vidūnas. Probotsiūn gegēliai :
drmatīgka aidija trijose dālīse.
Tilzēje, 1908. 182 p.

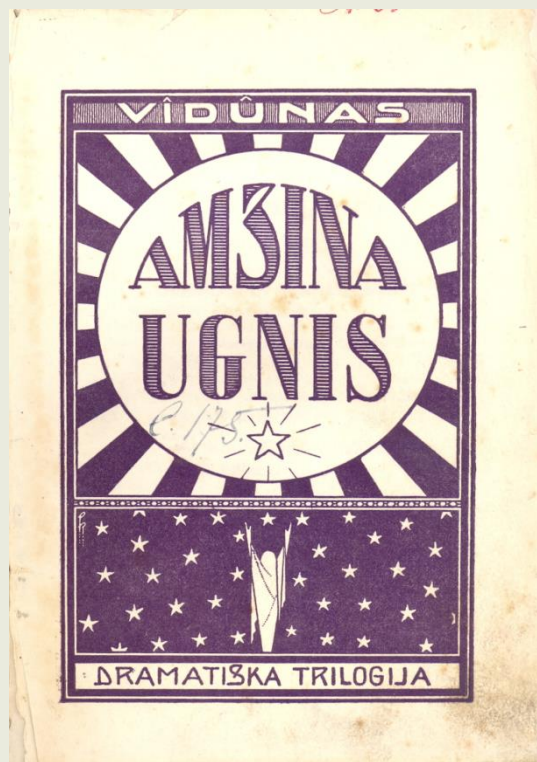


Vidūnas. Piktoji gudrībē : komēdija
vienu veiksmu. Tilzēje : Rūta, 1908.
52 p.

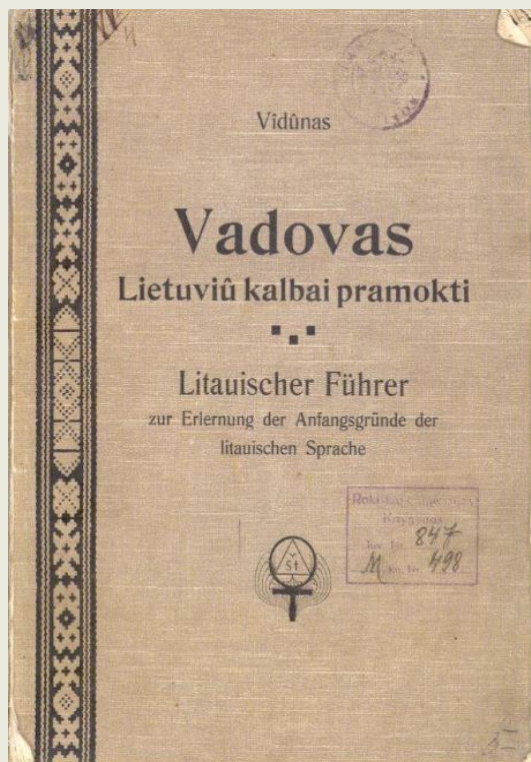


Vidūnas. Numānē : vienveiksmē
komēdija. Tilzēje : Rūta, 1911.
31 p.

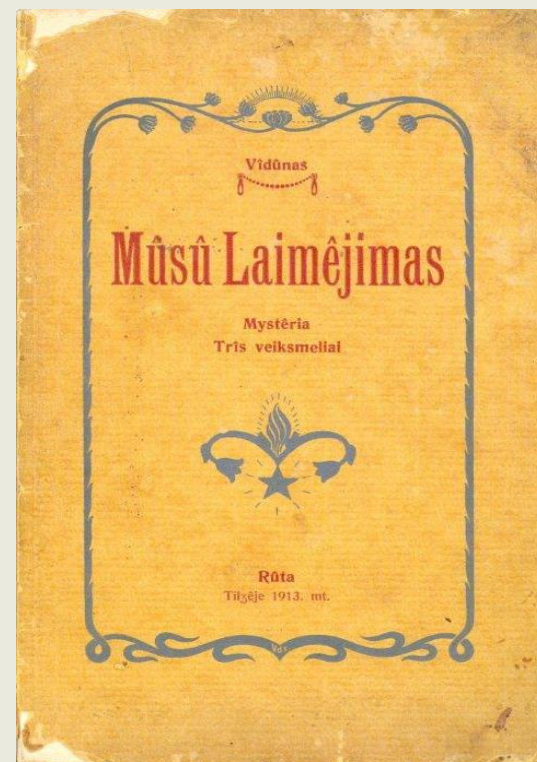
Kūryba: kalbos mokslas, grožinė literatūra



Vaidūnas. Amžina ugnis :
dramatiška trilogija.
Tilžėje : Rūta, 1912-13.
326 p.

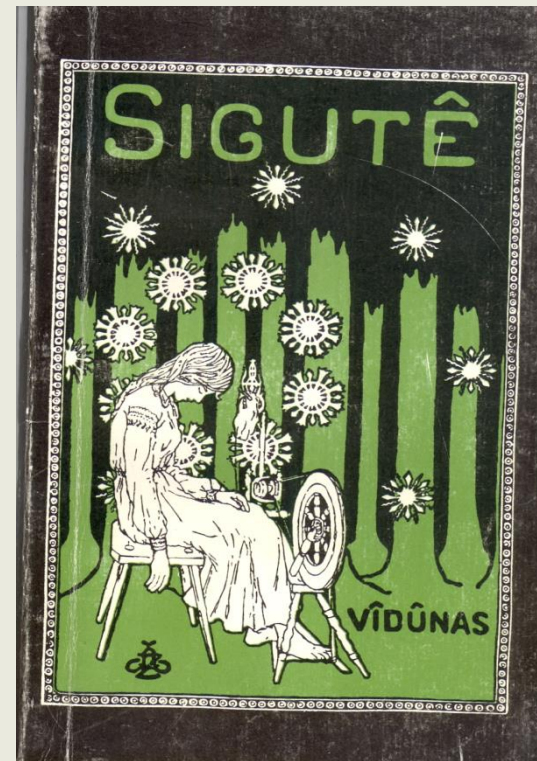
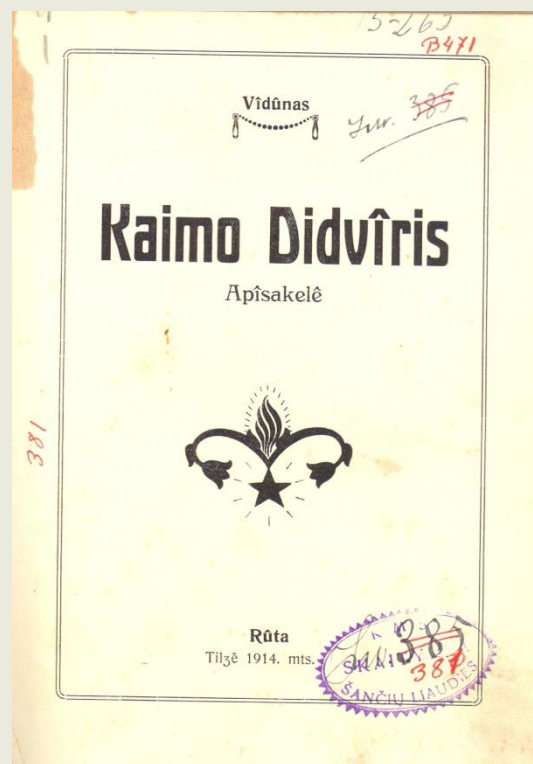


Vaidūnas. Vadovas lietuvių
kalbai pramokti. Tilžėje : Rūta,
1912. 111 p.



Vaidūnas. Mūsų laimėjimas :
mystéria tris veiksmai. Tilžėje :
Rūta, 1913. 48 p.

Kūryba: kalbos mokslas, grožinė literatūra

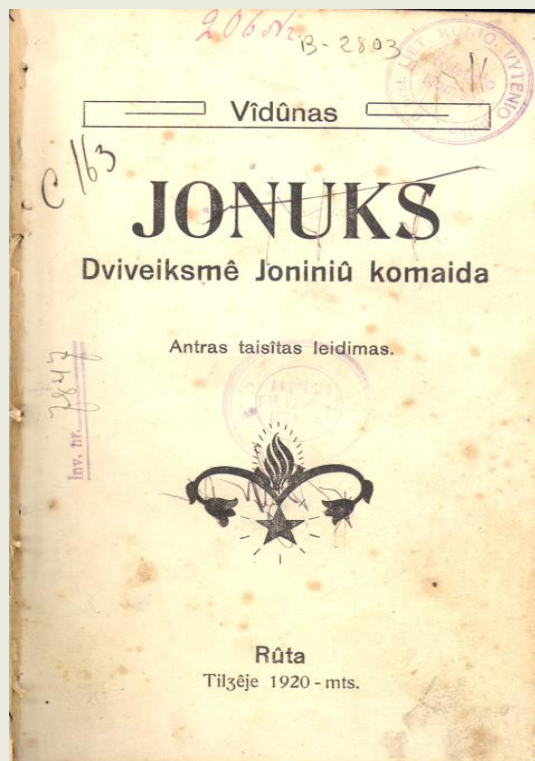


Vîdūnas. Smarkusis Kruša : vienveiksmė komėdija. Tilžėj : Rūta, 1913. 30 p.

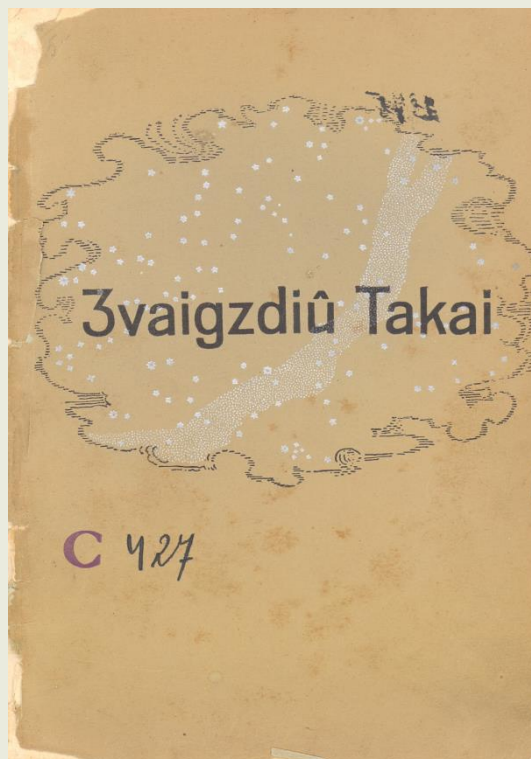
Vîdūnas. Kaimo didvîris : apîsakelė. Tilžė : Rūta, 1914. 20 p.

Vîdūnas. Sigutė : ig Lietuvių pîsakos sumanîta vienveiksmė mystėria. Tilžėje : Rūta, 1914. 127 p.

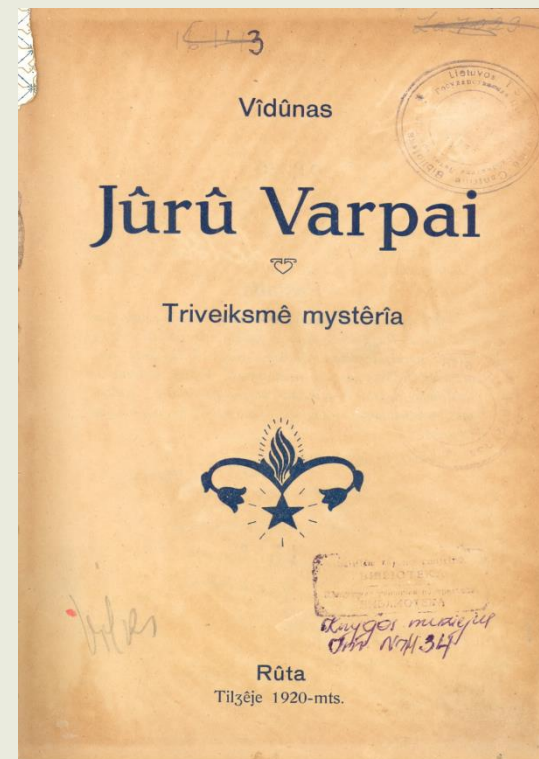
Kūryba: kalbos mokslas, grožinē literatūra



Vidūnas. Jonuks : dviveiksmē joniniū komaida. Tilzēje : Rūta, 1920. 62 p.

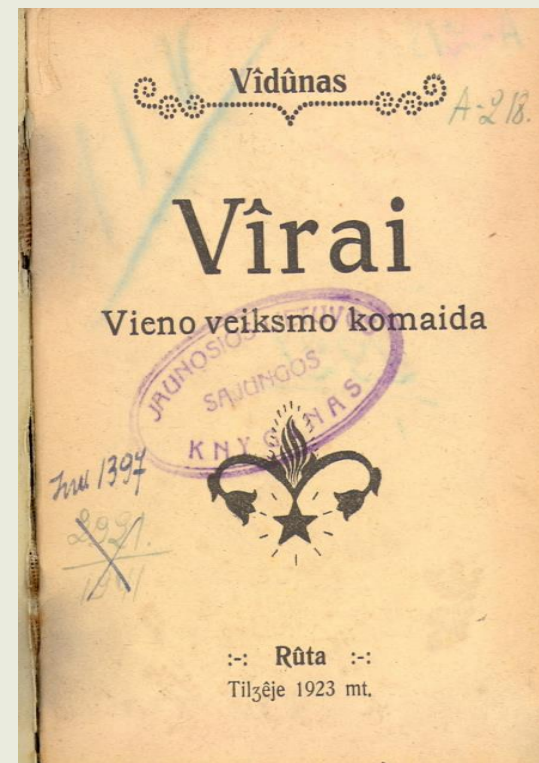
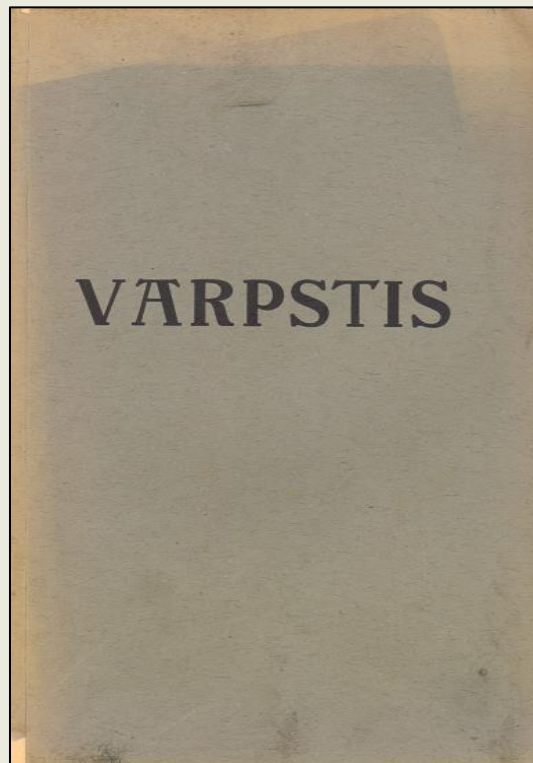
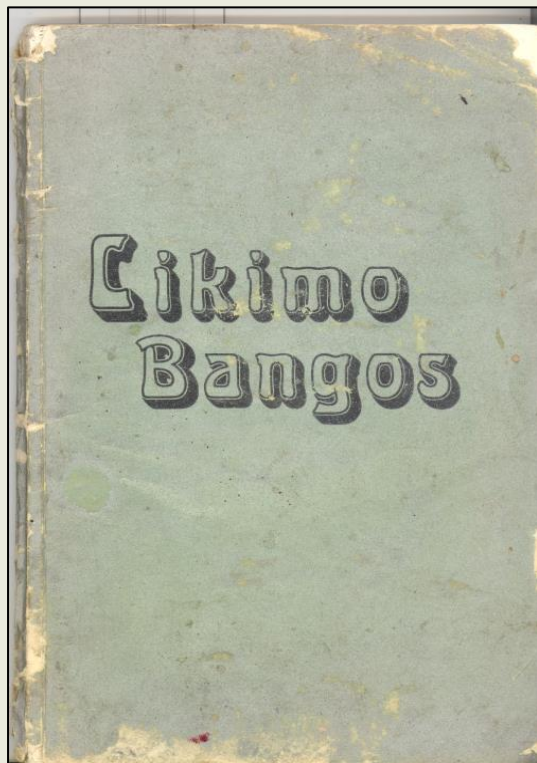


Vidūnas. 3vaigzdiū takai : triveiksmē pāsakos drāma. Tilzēj : Rūta, 1920. 71 p.



Vidūnas. Jūrū varpai : triveiksmē mystēria. Tilzēje : Rūta, 1920. 126 p.

Kūryba: kalbos mokslas, grožinė literatūra

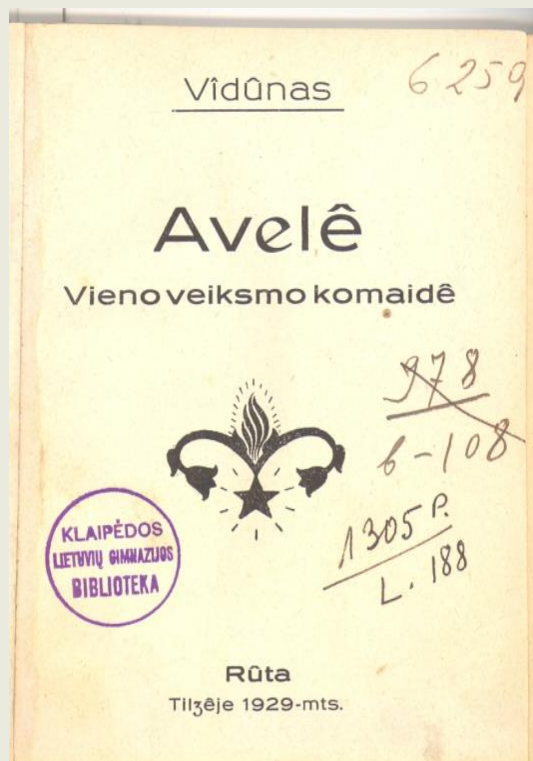


Vîdûnas. Likimo bangos : penkių veiksmų drâma ię päsakų âmžiaus. Tilžê : Rûta, 1922. 119 p.

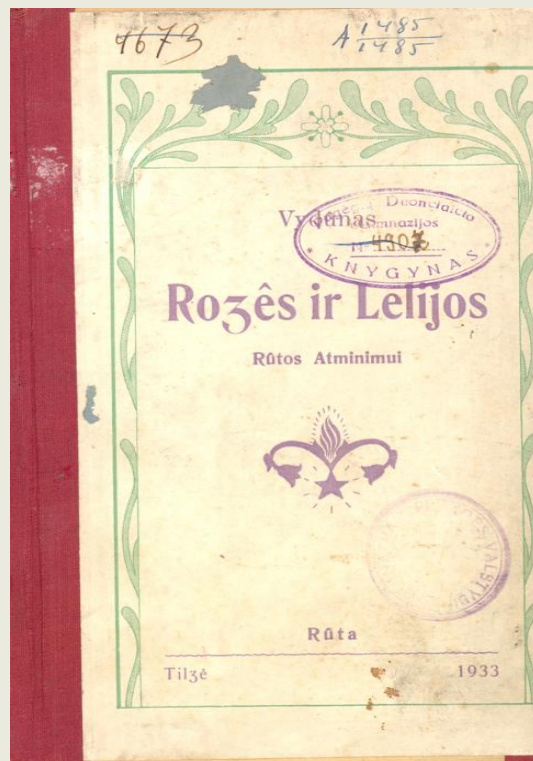
Vîdûnas. Varpstis : triveiksmê drâma. Tilžê : Rûta, 1923. 71 p.

Vîdûnas. Vîrai : vieno veiksmo komaida. Tilžêje : Rûta, 1923. 39 p.

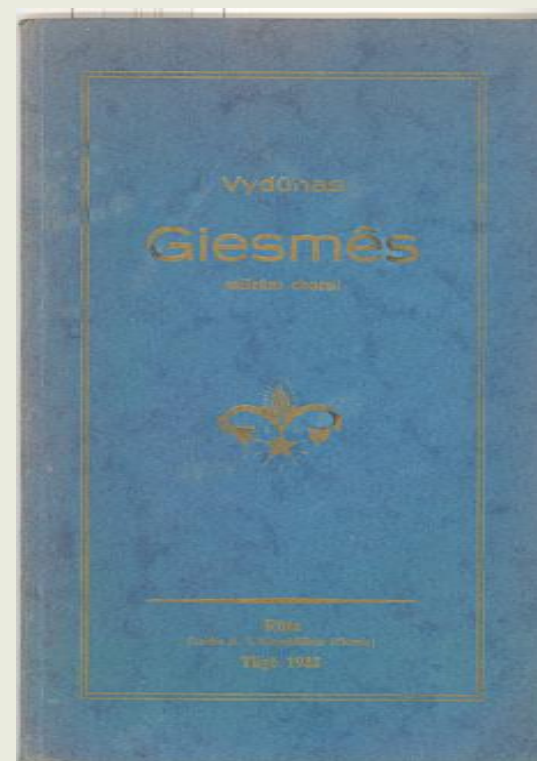
Kūryba: kalbos mokslas, grožinė literatūra



Vīdūnas. Avelē : vieno veiksmo komaidē. Tilžėje : Rūta, 1929. 30 p.

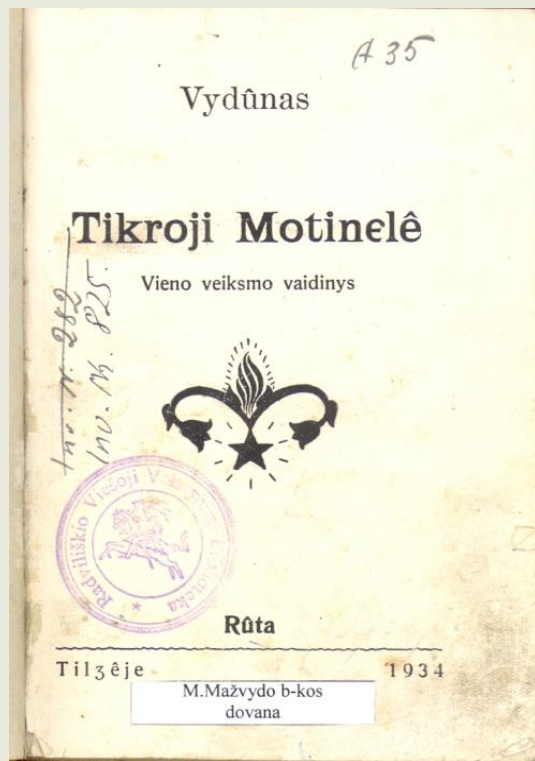


Vydūnas. Rožēs ir Lelijos : Rūtos atminimui. Tilžē : Rūta, 1933. 46 p.



Vydūnas. Giesmēs : migrām chorui. Tilžē : Rūta, 1932. 68 p.

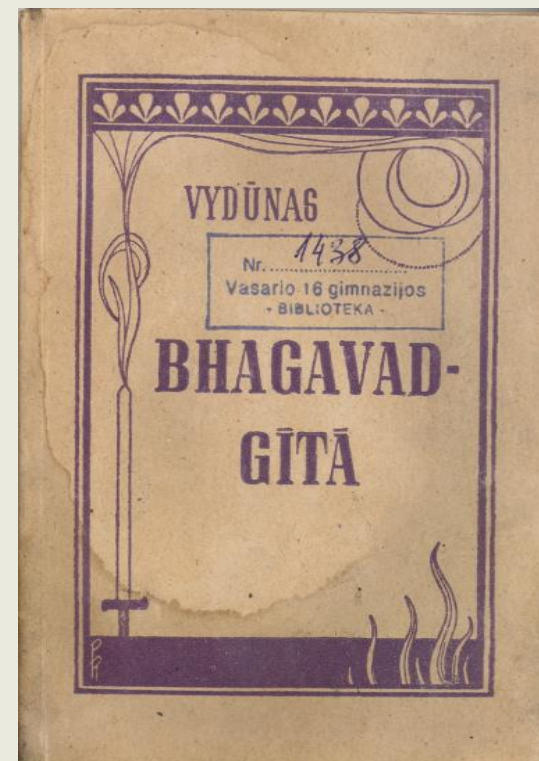
Kūryba: kalbos mokslas, grožinē literatūra



Vydūnas. Tikroji motinelē :
vieno veiksmo vaidinys.
Tilžēje : Rūta, 1934. 32 p.



Vydūnas. Pasiilgimas :
pāsakiqkas trijū veiksmū
vaidinys. Tilžē : Rūta, 1938.
65 p.



Vydūnas. Bhagavad gītā : palaimintoji
giesmė. Detmolt. 1947. 152 p.

Kūryba ne lietuvių kalba



Vidūnas. Einführung in die litauische Sprache. Tilsit : Rūta-Verlag. 1919. 144 p.



Видунасъ. Литва въ ея прошломъ и настоящемъ. Вильно : Литвы, 1921. 91 л.



Buvusi Jonaičių pradžios mokykla. Prie pastato 1968 m. atidengta memorialinė lenta-bareljefas Vydūnui (skulpt. Vladas Žuklys)



**Vydūno gatvė Šilutėje ir Vydūno bareljefas
(skulpt. Arūnas Sakalauskas)**



Kintų Vydūno kultūros centras



Paminklinis akmuo Vydūnui Kintuose



Šilutės Vydūno gimnazija